

«Ανάσα» για την περίοδο 2012 - 2013

ΤΟ ΘΕΜΑ

Ο Γ. Παπανδρέου συναντήθηκε χθες με τον Γ. Παπακωνσταντίνου και τον Λ. Παπαδήμο όχι απλώς για να βάλουν μαζί τις τελευταίες πινελιές στο Μεσοπρόθεσμο και τις αποκρατικοποιήσεις, αλλά για να συζητήσουν και την επόμενη μέρα. Την ίδια ώρα στο Μαξίμου αντιλαμβάνονται ότι η κυβέρνηση έχει ανάγκη από πρόσωπα που θα μπορέσουν να φέρουν εις πέρας πολύ δύσκολες αποστολές

ΣΥΣΚΕΨΗ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΜΕ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΟ

Συμφωνία για διετές δάνειο 60 δισ. ευρώ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΥΠΑ

Στη χορήγηση νέου δανείου, ύψους περίπου 60 δισ. ευρώ, για τα έτη 2012 και 2013 φαίνεται να καταλήγουν οι διαπραγματεύσεις της κυβέρνησης με την τρόικα. Οι αριθμοί είναι αδυσώπητοι, όπως και οι πολιτικές επιλογές ξένων κυβερνήσεων, οργανισμών και αγορών. Τα νούμερα και οι εναλλακτικές, που δεν φαίνεται να υπάρχουν, μπήκαν χθες επί τάπητος στη σύσκεψη του Γ. Παπανδρέου με τον Γ. Παπακωνσταντίνου και τον Λ. Παπαδήμο. Ο πρώην κεντρικός τραπεζίτης επιβεβαίωσε, καταρχάς, τις δηλώσεις Τρισέ πως η ΕΚΤ δεν θα επιτρέψει την επιμήκυνση του ελληνικού δανείου, πέραν των όσων έχουν ήδη συμφωνηθεί. Από εκεί και πέρα:

➤ Το 2012 η Ελλάδα έχει λαμβάνειν από το Μνημόνιο ακόμη 12 δισ. ευρώ.

➤ Τα έτη 2012 και 2013 λήγουν ομόλογα περίπου 60 δισ. ευρώ, ενώ άλλα 35 είναι περίπου οι τόκοι.

➤ Οι εταίροι μας είναι διατεθειμένοι να μας δώσουν περίπου 60 δισ. ευρώ.

➤ Γίνεται έτσι αντιληπτό, αν συνηγορηθούν και τα νέα ελλείμματα, πως η κυβέρνηση θα πρέπει να βρει ένα ποσό από 30 έως 40 δισ. ευρώ. Σε αυτό ακριβώς το σημείο έχουν εσπαστεί οι διαπραγματεύσεις με την

Λ. Παπαδήμο. Όχι απλά για να βάλουν μαζί τις τελευταίες πινελιές στο μεσοπρόθεσμο και τις αποκρατικοποιήσεις, αλλά για να συζητήσουν και την επόμενη μέρα. Οι διαπραγματεύσεις με την τρόικα θα τελειώσουν γιατί δεν γίνεται αλλιώς, το πρόγραμμα θα εγκριθεί έστω και με απώλειες ενός ή δύο βουλευτών (σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Μεγάλου Μαξίμου), θα πάρουμε την 5η δόση και ίσως κάπ παραπάνω στη σύνοδο του Ιουνίου (σ.σ. επιμήκυνση, νέο δάνειο κ.λπ.) η ουσία όμως είναι τι θα κάνουμε μόλις μείνουμε μόνοι με τη δανειακή σύμβαση.

Όταν, πλην του απροόπτου των εκλογών, η Ελλάδα θα κληθεί να υλοποιήσει τα όσα θα έχει συμφωνήσει με τους δανειστές της. Πέρα από τη μετρολογία και τις επιμέρους ρυθμίσεις η τρόικα ζητά μικρότερους μισθούς στο Δημόσιο, περισσότερες ώρες εργασίας, σύνταξη στα 65 για όλους, κόψιμο των επικουρικών συντάξεων όπου δεν υπάρχουν λεφτά και τολμηρές αποκρατικοποιήσεις σε όλα τα δίκτυα: μεταφορών, ενέργειας, υδάτων κ.ο.κ.

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ➤ Σήμερα, ο Γ. Παπανδρέου θα επισκεφθεί την Αργολίδα και συγκεκριμένα το Ναύπλιο. Ο πρωθυπουργός θέλει να πάρει επάνω του την όλη υπόθεση, αν και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος εμφανίστηκε επιφυλακτικός με τον όρο διάγγελμα, σε ό,τι αφορά στον τρόπο με τον οποίο θα ανακοινωθεί ο οδικός χάρτης.

«Διάγγελμα είναι ένας όρος που δεν μας καλύπτει, υπό την έννοια ότι εμπεριέχει μία 'δραματικότητα', η οποία δεν

ταιριάζει στη στιγμή» δήλωσε στη χθεσινή πολιτική ενημέρωση ο Γ. Πεταλωτής. Διευκρίνισε, επίσης, πως η κυβέρνηση δεν σχεδιάζει συμβούλιο πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αλλά τείνει να τον αντικαταστήσει με τους αρχηγούς των κομμάτων της αντιπολίτευσης.

Εφυγαν οι επικεφαλής

➤ Με το τεχνικό κλιμάκιο να παραμένει στην Αθήνα, χθες αναχώρησε για την Πορτογαλία ο επικεφαλής του ΔΝΤ στην τρόικα Π. Τόμσεν, ενώ για τις Βρυξέλλες αναχώρησε και ο εκπρόσωπος της Κομισιόν στην τρόικα Μ. Μορς.

➤ Οι αξιωματούχοι αναμένεται, πάντως, να επιστρέψουν πάλι στην Ελλάδα έως τις αρχές της ερχόμενης εβδομάδας ώστε να κλειδώσει, εκτός απροόπτου, το τελικό κείμενο του νέου Μνημονίου.

Λιγότεροι στο Δημόσιο

➤ Κατά 82.400 άτομα, ή 10%, μειώθηκε ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα, ενώ η μείωση στους συμβασιούχους ήταν 38% ή 29.500 άτομα. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται σε ειδικό newsletter που εξέδωσε χθες το υπουργείο Οικονομικών.

➤ Ο πρώην κεντρικός τραπεζίτης επιβεβαίωσε στον Γ. Παπακωνσταντίνου και τον πρωθυπουργό τις δηλώσεις Τρισέ πως η ΕΚΤ δεν θα επιτρέψει την επιμήκυνση του ελληνικού δανείου, πέραν των όσων έχουν ήδη συμφωνηθεί.

Τα σενάρια ανασχηματισμού

➤ Εξετάζεται ένα μικρό σχήμα με υπουργούς που θα εφαρμόζουν τους νόμους που ψηφίζουν

Η κυβέρνηση έχει ανάγκη από πρόσωπα που θα μπορέσουν να φέρουν σε πέρας πολύ δύσκολες αποστολές, να αντιμετωπίσουν τις αντιδράσεις και να πείσουν την πλειονότητα των πολιτών για το φως στο βάθος του τούνελ. «Πολιτική και επικοινωνία από εδώ και πέρα θα πρέπει να πηγαίνουν χέρι- χέρι» λένε στο Μέγαρο Μαξίμου και παραδέχονται πως εξετάζουν ένα σφικτό σχήμα με υπουργούς που θα έχουν τη δυνατότητα και τη βούληση να ψηφίζουν νόμους, να τους εφαρμόζουν και να τους υπερασπίζονται. Αν και ο ανασχηματισμός δεν είναι στις προτεραιότητες του πρωθυπουργού, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι ασχολείται σοβαρά μαζί του. Θα προτιμούσε, βέβαια, να έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεσή του, αλλά εδώ που έχουν φθάσει τα πράγματα κάθε μέρα είναι κρίσι-

μη για το μέλλον της κυβέρνησής του και της χώρας. Ο Γ. Παπανδρέου θα θεωρήσει ότι ολοκλήρωσε την αποστολή μόλις η Ελλάδα επιστρέψει στις αγορές ή ενταχθεί στο Μόνιμο Μηχανισμό. Τότε θα μπορεί να ισχυριστεί πως απέτρεψε οριστικά τη χρεοκοπία και έβαλε τις βάσεις για ένα νέο ξεκίνημα. Τότε θα αποφασίσει και τα δικά του επόμενα βήματα.

ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΕΣ ➤ Οι εκκρεμότητες όμως είναι πολλές. Οι υπουργοί έχουν κατεβάσει τα μολύβια, οι εστίες σύγκρουσης στο εσωτερικό της κυβέρνησης πληθαίνουν, οι καθυστερήσεις και οι κοινωνικές αντιδράσεις βαθαίνουν, παρά την προσπάθεια της κυβέρνησης να παρουσιάσει το ποτήρι μισογεμάτο. Αχτίδα αισιοδοξίας αποτελούν τα μηνύματα από τον τουρισμό, όπου οι αφίξεις είναι ήδη πολύ αυξημένες. «Τίποτα δεν πρέπει να διαταράξει αυτή την πορεία» φέρεται να επισήμανε χθες ο πρωθυπουργός και ζήτησε από τον Χρ. Παπουτσή να αυξηθούν τα μέτρα για την πρόληψη πιθανού τρομοκρατικού χτυπήματος.

➤

Η τρόικα ζητά μικρότερους μισθούς

στο Δημόσιο, περισσότερες ώρες εργασίας, σύνταξη στα 65 για όλους, κόψιμο των επικουρικών συντάξεων όπου δεν υπάρχουν χρήματα και τολμηρές αποκρατικοποιήσεις σε όλα τα δίκτυα: μεταφορών, ενέργειας, υδάτων κ.ο.κ.

τρόικα που ζητά Μεσοπρόθεσμο πέραν των 22 δισ. άμεσα μέτρα πάνω από 6 δισ. και είναι ανένδοτη στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων των 50 δισ. ευρώ.

Με αυτή τη γνώση, σύμφωνα με τους επιτελείς του Μεγάλου Μαξίμου, ο Γ. Παπανδρέου συναντήθηκε χθες με τον Γ. Παπακωνσταντίνου και τον

Τα σχέδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επιμήκυνση με εθελοντική συμμετοχή ιδιωτών

» Η συμμετοχή των ιδιωτών θα γίνει με την ανταλλαγή υφιστάμενων ομολόγων με νέα μεγαλύτερης διάρκειας. Η ΕΚΤ θα ανακοινώσει ότι αποδέχεται τους τίτλους αυτούς

ΤΟΥ **ΧΑΡΗ ΣΑΒΒΙΔΗ**
hsav@pegasus.gr

Στη λύση της «ήπιας αναδιάρθρωσης» του ελληνικού δημοσίου χρέους, με την εθελοντική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, καταλήγουν οι Ευρωπαίοι σύμφωνα με το Reuters. Οποιοδήποτε άλλο σενάριο αναδιάρθρωσης χρέους φαίνεται να έχει εγκαταλειφθεί προς το παρόν, καθώς ουδείς μπορεί να γνωρίζει τις επιπτώσεις στο τραπεζικό σύστημα και το βαθμό διάχυσής του στην υπόλοιπη Ευρώπη. Σύμφωνα με το Reuters, αλλά και αντίστοιχα δημοσιεύματα της Wall Street Journal, οι ιδιώτες κάτοχοι ελληνικών ομολόγων (τράπεζες, ασφαλιστικά ταμεία, επενδυτικά ταμεία κ.λπ.) θα κληθούν να διατηρήσουν τους τίτλους που έχουν στην κατοχή τους, αλλά και να αγοράζουν νέα ομόλογα κάθε φορά που θα «ωριμάζουν» κάποιοι τίτλοι. Με τον τρόπο αυτό θα επέλθει de facto επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής του ελληνικού δημοσίου χρέους, χωρίς, όμως, αυτή να επιβληθεί στους ιδιώτες ή να θεωρηθεί ως κάποια μορφή χρεοστασίου.

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΚΤ » Τον όρο αυτό φαίνεται να έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κυβερνήσεις, προκειμένου να συναινέσει στην όποια λύση αυτές προκρίνουν. Την Τετάρτη, από την Αθήνα, το μέλος της Διοίκησης, Γιούργκεν Σταρκ, υπογράμμισε ότι «για την ΕΚΤ, σύμφωνα με τις καταστατικές υποχρεώσεις της, η όποια αναδιάρθρωση χρέους θα υπονόμει την καταλληλότητα των ελληνικών ομολόγων ως εκέγγυο δανεισμού». Και προσέθεσε ότι «κατά συνέπεια η αναδιάρθρωση του χρέους θα καταστήσει αδύνατη τη συνέχιση μεγάλου μέρους της παροχής ρευστότητας από την ΕΚΤ στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα».

Σε χθεσινό της δημοσίευμα, η γερμανική έκδοση των Financial Times υποστηρίζει, επίσης, ότι τον «εκβιασμό» αυτό χρησιμοποίησε ο πρόεδρος της ΕΚΤ, Ζαν Κλοντ Τρισέ, στη διάρκεια του Eurogroup της Δευτέρας, προκειμένου να αποτρέψει τη λήψη απόφασης υπέρ της αναδιάρθρωσης.

Πέραν της προσπάθειας πίεσης προς τις κυβερνήσεις, με την απειλή της αυτή η ΕΚΤ λειτουργεί επικουρικά στην προσπάθεια εθελοντικής εμπλοκής των ιδιωτών στην επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής, εφόσον αυτή γίνει μέσω της ανταλλαγής υφισταμένων ομολόγων με νέα, μεγαλύτερης διάρκειας. Η κεντρική τράπεζα θα μπορούσε να ανακοινώσει ότι αποδέχεται τους νέους τίτλους αλλά όχι τους παλαιούς ως εκέγγυο δανεισμού, δίνοντας έτσι στους κατόχους τους ένα σημαντικό λόγο να αποδεχθούν την ανταλλαγή. Εναλλακτικά, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα μπορούσαν να εκβιάσουν με το ενδεχόμενο «βίαιης» αναδιάρθρωσης (δηλαδή «κουρέματος») εφόσον δεν συναινέσουν οι ιδιώτες.

ΜΟΝΤΕΛΟ LEHMAN » Αντίστοιχη πρακτική ακολουθήθηκε με επιτυχία στις αρχές του 2009, δηλαδή λίγο μετά τη χρεοκοπία της Lehman Brothers. Στο πλαίσιο, τότε, της «Πρωτοβουλίας της Βιέννης», η ΕΚΤ, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανοικοδόμησης και Ανάπτυξης, καθώς και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές κάλεσαν τις τράπεζες να μην εγκαταλείψουν τις θυγατρικές τους στην Αν. Ευρώπη, αλλά αντιθέτως να τις ενισχύσουν κεφαλαιακά. Σε αντάλλαγμα τους προσέφεραν την υπόσχεση ότι θα παράσχουν μέσω ΔΝΤ και Ε.Ε. όσα δάνεια χρειαστούν.

Ακόμα δεν είναι, πάντως, σαφές αν η συναινέση των ιδιωτών θα είναι μόνο προφορική ή αν θα απαιτηθεί η ανταλλαγή των υφιστάμενων τίτλων με νέους, μεγαλύτερης διάρκειας. Δεν είναι, επίσης, ξεκάθαρο αν θα υπάρξουν νέα δάνεια από την τρόικα προς την Ελλάδα και ποιο θα είναι το ύψος τους. Σε κάθε περίπτωση, οριστικές αποφάσεις αναμένεται να ληφθούν τις προσεχείς εβδομάδες, ώστε το σχέδιο να επικυρωθεί στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου.

Η ΕΚΤ θα κλείσει τη στρόφιγγα της ρευστότητας, εάν...

» Χθες στην Αθήνα, το μέλος της διοίκησης, Γιούργκεν Σταρκ, υπογράμμισε ότι «για την ΕΚΤ, σύμφωνα με τις καταστατικές υποχρεώσεις της, η όποια αναδιάρθρωση χρέους θα υπονόμει την καταλληλότητα των ελληνικών ομολόγων ως εκέγγυο δανεισμού». Και προσέθεσε ότι «κατά συνέπεια η αναδιάρθρωση του χρέους θα καταστήσει αδύνατη τη συνέχιση μεγάλου μέρους της παροχής ρευστότητας από την ΕΚΤ στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα».

Καταστροφή για τις τράπεζες η διακοπή παροχής ρευστότητας από την ΕΚΤ

» Η εξέλιξη αυτή θα οδηγούσε σε κατάρρευση την ελληνική οικονομία στο σύνολό της

Χαριστική βολή στον τραπεζικό κλάδο και κατ' επέκταση στην ελληνική οικονομία είναι μία ενδεχόμενη διακοπή της παροχής ρευστότητας στις ελληνικές τράπεζες από την ΕΚΤ. Μία τέτοια εξέλιξη στην παρούσα συγκυρία θα ήταν, μοιραίως, δυσμενής, γιατί θα οδηγούσε άμεσα σε κορύφωση του προβλήματος ρευστότητας των τραπεζών και είναι βέβαιο ότι παράλληλα θα οδηγούσε σε κατάρρευση όλη την οικονομία. Πρέπει να τονιστεί ότι πιθανότητα, στην προσπάθεια να ελεγχθεί η τραπεζική κρίση, η κυβέρνηση θα εξαναγκαζόταν να υιοθετήσει άμεσα μέτρα που θα ενέτειναν τον πανικό, όπως για παράδειγμα τη δέσμευση των καταθέσεων. Ωστόσο, ακόμα και τέτοια ακραία μέτρα εκτιμάται ότι δε θα ήταν ικανά να περιορίσουν τις επιπτώσεις. Άλλωστε, είναι γενική παραδο-

χή ότι οι πτωχεύσεις κρατών, τραπεζών ή εταιρειών δεν γίνονται επειδή παρουσιάζουν σταθερή κάμψη τα δημόσια έσοδα ή ζημιόγωνα αποτελέσματα, αλλά από έλλειψη ρευστότητας.

ΚΡΙΣΗ » Αιφνίδια διακοπή της παροχής ρευστότητας έναντι εγγυήσεων από την ΕΚΤ στις ελληνικές τράπεζες θα οδηγούσε σε οξυτάτη οικονομική κρίση με κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά, διότι θα συμπαρέσυρε αλυσιδωτά και σε βραχύτατο χρόνο το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Σε μία τέτοια περίπτωση θα αντιμετώπιζαν πρόβλημα ρευστότητας που θα οδηγούσε σε διακοπή των δραστηριοτήτων ακόμη και τις ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν 100% εξαγωγικό χαρακτήρα.

ΕΛΕΝΗ ΚΟΜΙΝΗ

Νέα άνοδος για Spreads - CDS

» Ανοδικά κινήθηκαν χθες spreads και CDS's: Το spread του δεκαετούς ομολόγου αναφοράς εκτινάχθηκε ενδοσυνεδριακά έως τις 1.326 μονάδες και χθες το βράδυ είχε «σκαρφαλώσει» στις 1.300. Ανοδικές ήταν οι τάσεις και στα ασφάλιστρα κινδύνου έναντι ενδεχόμενου χρεοστασίου, με το CDS των πενταετών ομολόγων να υπερβαίνει τις 1.400 μονάδες το μεσημέρι, διαμορφούμενο στις 1.437.

» Μικρή υποχώρηση σημείωσε το κόστος δανεισμού της Ισπανίας σε χθεσινή δημοπρασία 10ετών και 30ετών ομολόγων, πλην όμως τα κεφάλαια που αντλήθηκαν δεν ξεπέρασαν τα 3,25 δισ. ευρώ, ενώ η Μαδρίτη φερόταν διατεθειμένη να δανειστεί έως και 4 δισ. ευρώ.